

[Hauch.]

med til denne Fæsteform, fordi vi ser, hvad den har til Hensigt. Vi ser, hvad den skal føre til, vi ser, at den maa føre til, at Staten kommer til at eje Jorden, og at Brugerne i Fremtiden bliver Fæstere og ikke Selvejere, hvad de har været gennem Slægtled, og hvad der har været til Lykke for Udviklingen af vort Landbrug. Jeg ønsker at sige dette, for at man skal være klar over, at dersom man ikke vil modtage den Haand, som Venstre rækker ud, og i Fremtiden prøve disse Brugsformer, vil den Tid komme — og den er ikke fjern —, da vi, naar der er Tale om at bruge denne Udstykningsform til at indføre i dansk Lovgivning en Overgang til Statens Eje af al dansk Jord, naar det blot varer tilstrækkeligt længe, ikke ønsker at være med længere. — Dette ønsker jeg ikke skal være usagt ved denne Lejlighed.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg skal ikke gøre Forsøg paa at konkurrere med det ærede 7de Medlem for 6te Kreds (Hauch) i at være Spaamand. Jeg husker et gammelt Ord, der siger: Den sidste Spaamand hængte de, og jeg har ikke Lyst til at ende mine Dage paa den Maade. Derfor skal jeg undlade at spaa om, hvornaar der bliver et andet Flertal her i Tinget — men derfor har man jo Lov til at haabe, at det ikke varer ret længe.

Det ærede Medlem viste en stærk Interesse for at tale om Spørgsmaal, der i og for sig ikke ligger for, og det kan jeg meget godt forstaa, for det, som er det nye i Situationen, er Venstres Indsats: Forskelsprioriteten, og det søger det ærede Medlem saa vidt muligt at undgaa at komme ind paa. Under disse Forsøg har det ærede Medlem stræbt efter at faa Diskussionen til at dreje sig fortrinsvis om Ekspropriationen, skønt det ærede Medlem ved, at derom indeholder Lovforslaget slet intet. Jeg skal derfor om dette Spørgsmaal kun udtale, at naar vi ønskede Ekspropriation, var det ikke for at tage Jorden fra Landbrugerne til en Underpris; det var kun ligesom i saa mange andre Love, vi har vedtaget paa Rigsdagen, for at undgaa, at Staten, naar den ønsker at overtage Jord, maa betale en Overpris for den.

Hvad Spørgsmaalet om Gartnerier angaar, synes jeg, det ærede Medlem havde misforstaaet Lovforslaget, idet det ærede Medlem sagde, at de paagældende skulde have Lov til at vælge frit, om de vilde have Jorden som Fæste eller Selveje, og at de ikke kunde det efter Lovforslaget.

Men det kan de meget vel faa Lov til efter Lovforslaget. Vi foreslaar, at der efter begge Principper kan udstykkes til Gartnerier og Havebrug.

Det ærede Medlem hævdede, at jeg ikke vilde være med til at gennemføre den Lighed, han ønsker. Det ved det ærede Medlem jo ikke noget som helst om. Det ærede Medlem vilde have, at jeg skulde svare enten ja eller nej til noget, jeg ikke ved det fjerneste om hvad betyder. Det ærede Medlem har sagt, at det, Venstre har foreslaaet, maa vi bort fra, og antydnet, at han vilde finde noget andet. Jeg haaber nu paa, at det ærede Medlem i Udvalget maa finde paa noget, som er bedre, og saa maa vi se paa det. Hvis det er bedre, og hvis det er tilstrækkeligt, er det muligt, at man kan acceptere det — jeg har jo vist, at jeg er meget imødekommende, naar det drejer sig om fornuftige Forslag, men at jeg skal staa op her og give min Tilslutning til noget, om hvilket det ærede Medlem ikke med eet Ord har antydnet, hvordan det skal forme sig, det kan han nu heller ikke forlange. Vel er jeg godmodig, men der er dog Grænser for min Godmodighed.

Til sidst vil jeg sige, at selv om det ærede Medlems Udtalelser kan lægges ud til Gunst baade for det ene og det andet, baade til Gunst for Lovforslaget og for, at der ingenting skal komme ud af det, er jeg alligevel saa optimistisk, at jeg haaber paa det ærede Medlems Bistand til, at vi kan naa et Resultat, saa at vi til Foraaret faargennemført en ny Udstykningslovgivning, som maaske ikke tilfredsstiller fuldt ud hverken det ærede Medlem eller os andre, men dog betyder, at man fortsat her i Landet kan udstykke efter de to Principper, som, tør man vel nok sige, har vakt saa stor Tilfredshed i forskellige Dele af Befolkningen.

Hauch: Det var i hvert Fald en meget blid Form, den højtærede Ministers Udtalelser var holdt i.

Hvad angaar Behandlingen af dette Lovforslag og Medvirkning til Gennemførelse af fornuftige Foranstaltninger i det hele, skal jeg altid være villig til at samarbejde med den højtærede Minister. I den Henseende skal Ministeren ikke komme til at savne noget. Jeg haaber ogsaa, at vi i Udvalget skal faa en fornuftig Behandling af de Spørgsmaal, det drejer sig om.

Da den højtærede Minister ikke holdt af at svare paa det Spørgsmaal, jeg fremsatte før, kunde jeg have Lyst til til sidst